

М.П. КОРНЕЙЧУК

(100 років від дня народження)

Корнейчук Микола Павлович — відомий український математик, доктор фізико-математичних наук (1964), професор (1965), академік НАН України (1997). Народився 22 січня 1920 р. у селі Бобрик (нині Гомельська область, Білорусь). Після закінчення семирічної школи в 1935 р. вступив до Гомельського індустріально-педагогічного технікуму. Закінчивши його в 1938 р., працював вчителем математики у школі міста Турова Гомельської області. З 1940 р. М.П. Корнейчук проходив строкову службу в Радянській армії, учасник Другої світової війни, був двічі поранений. За мужність і героїзм нагороджений орденом Червоної зірки (1944) та медаллю «За перемогу над Німеччиною» (1945), згодом став кавалером ордена Вітчизняної війни I ступеня.

У 1949 р. М.П. Корнейчук звільнився в запас і переїхав із сім'єю у місто Павлоград Дніпропетровської області, де працював учителем математики в середній школі, паралельно навчався на заочному математичному відділенні Дніпропетровського державного університету. В 1955 р., отримавши диплом з відзнакою, Микола Павлович вступає до аспірантури на кафедру математичного аналізу Дніпропетровського університету. Його науковим керівником був М.Д. Калашников, який ознайомив свого аспіранта з ідеями теорії наближень, яка розроблялась у Дніпропетровську ще в довоєнні роки А.М. Колмогоровим та С.М. Нікольським. Згодом саме академік Нікольський став для М.П. Корнейчука науковим наставником. В 1959 р. М.П. Корнейчук захистив кандидатську дисертацію «Некоторые вопросы приближения периодических функций тригонометрическими многочленами». Після закінчення аспірантури залишився на кафедрі, працював асистентом (1958—1960), доцентом (1960—1962), завідувачем кафедри (1963—1974). У 1963 р. захистив докторську дисертацію «О наилучшем равномерном приближении непрерывных функций». У 1972 р. М.П. Корнейчука було обрано членом-кореспондентом АН УРСР, а в 1974 р. Микола Павлович переїхав до Києва, де очолював до 2001 р. відділ геометричної теорії функцій та топології (з 1987 р. — відділ теорії наближень) в Інституті математики АН УРСР. Працюючи в Києві, М.П. Корнейчук не втрачав зв'язків

із Дніпропетровським університетом, продовжував очолювати та координувати дослідження з теорії наближень у цьому закладі.

Наукові праці вченого стосуються екстремальних задач теорії наближення, проблем оптимізації та сплайн-апроксимації. Розв'язав відому задачу Фавара про точні значення найкращих рівномірних наближень тригонометричними поліномами класів Гельдера (1961), розробив нові методи розв'язування екстремальних задач, за допомогою яких отримав результати з наближення класів функцій поліномами і сплайнами; дослідив можливість реалізації найкращих наближень на класах функцій за допомогою лінійних методів.

Автор багатьох наукових праць, серед яких монографії «Экстремальные задачи теории приближения» (1976), «Аппроксимация с ограничениями» (1982), «Сплайны в теории приближения» (1984); «Точные константы в теории приближения» (1987) та ін.

М.П. Корнейчук підготував 8 докторів і 30 кандидатів наук, був заступником головного редактора «Українського математичного журналу», членом редколегії журналу «East Journal on Approximations», видання «Праці Інституту математики НАН України». Микола Павлович Корнейчук помер 22 липня 2003 р., похований на Байковому цвинтарі Києва.

М.П. Корнейчук — Заслужений діяч науки і техніки України (2000), лауреат Державних премій України (1994) та СРСР (1973), Премії ім. М.В. Остроградського (2000), нагороджений орденами та медалями СРСР.

*Ю.І. МУШКАЛО, кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник,
ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу
та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України»*